

**PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY SPECJALNEJ PRZYSPOSABIAJĄCEJ DO PRACY
im. Walerii Pietruszewskiej w Nowym Sączu
w Zespole Szkół nr 5 – Specjalnych w Nowym Sączu
na rok szkolny 2026/2027**

SPIS TREŚCI

Podstawa prawna	3
1. WPROWADZENIE	4
1.1. Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027	6
1.2. Misja szkoły	7
1.3. Wizja szkoły	9
1.4. Zadania szkoły	11
2. MODEL ABSOLWENTA SZKOŁY SPECJALNEJ PRZYSPOSABIAJĄCEJ DO PRACY	11
3. CELE I ZADANIA PROGRAMU	12
4. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH	19
5. KALENDARZ UROCZYSTOŚCI SZKOLNYCH W ROKU SZKOLNYM 2026/2027	26
6. Ewaluacja i monitoring	28
7. Postanowienia końcowe	29

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483 ze zm.) - art. 48 ust. 1.
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 820) – art. 1, art. 26, art. 84.
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2026 r. poz. 515).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881 ze zm.).
- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151).
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939).
- Ustawa z 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1162 ze zm.).
- Ustawa z 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 978 ze zm.).
- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2026 r. poz. 110 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
- Statut Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy im. Walerii Pietruszewskiej w Nowym Sączu w Zespole Szkół nr 5 – Specjalnych w Nowym Sączu.
- Statut Zespołu Szkół nr 5 –Specjalnych w Nowym Sączu.
- Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Zespole Szkół nr 5 – Specjalnych w Nowym Sączu.
- Wyniki corocznej diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027.

1. WPROWADZENIE

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy im. Walerii Pietruszewskiej w Nowym Sączu w Zespole Szkół nr 5 - Specjalnych w Nowym Sączu tworzy spójną całość ze statutem Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy im. Walerii Pietruszewskiej w Nowym Sączu w Zespole Szkół nr 5 - Specjalnych w Nowym Sączu, szkolnym zestawem własnych programów nauczania. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły przysposabiającej do pracy, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Podstawowym celem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym, w tym identyfikacji czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji, efektywne przygotowanie uczniów do dorosłości, w tym w praktycznym przysposobieniu do podjęcia zatrudnienia na otwartym/chronionym rynku pracy, doskonalenie kompetencji społecznych, zdolności adaptacyjnych i kształcenie nowych umiejętności umożliwiających samodzielne, niezależne funkcjonowanie uczniów w przyszłości. Ważnym aspektem programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2026/2027 jest uświadomienie uczniom znaczenia obowiązujących w szkole standardów ochrony małoletnich oraz wyposażenie ich w umiejętność stosowania ustalonych w nim zasad, wspieranie zdrowia psychicznego uczniów, higiena cyfrowa oraz edukacja zdrowotna połączona z profilaktyką uzależnień behawioralnych od substancji, technologii i przemocy rówieśniczej.

Podstawowym celem Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na rok szkolny 2026/2027 jest systemowe wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia oraz eliminowanie lub ograniczanie zachowań ryzykownych poprzez zintegrowane działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły. W praktyce cel ten koncentruje się na dwóch powiązanych ze sobą obszarach:

- wymiar wychowawczy – kształtowanie u uczniów pożądanych postaw społecznych, moralnych i obywatelskich,
- wymiar profilaktyczny – chronienie uczniów przed zagrożeniami, wzmacnianie ich odporności psychicznej oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Działalność wychowawcza polega na „wspieraniu dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży”.

Celem działalności profilaktycznej jest wspomaganie człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Realizacja programu wychowawczo-profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szeroko rozumianego sukcesu w tak trudnym dla niego okresie adolescencji. Zaspokajając jego potrzeby, nauczyciele, a w szczególności wychowawcy kształtują samodzielne myślenie, budują wzajemne zaufanie, uczą otwartości na drugiego człowieka, wskazują jak radzić sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi, wprowadzają normy sprzyjające postawom etycznym, zdrowemu stylowi życia bez substancji psychoaktywnych, wypracowują sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, dostarczają wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, dają osobiste wsparcie. Prawidłowy rozwój młodego człowieka uzależniony jest od zaspokojenia jego potrzeb, a w szczególności: poczucia bezpieczeństwa i dawania osobistego wsparcia, potrzeby wzajemnego zaufania, bycia zauważonym i docenionym, potrzeby kontaktów z rówieśnikami, potrzeby koleżeństwa i przyjaźni, – potrzeby tolerancji, potrzeby wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, potrzeby ruchu, zabawy, aktywności, potrzeby pozyskiwania podstawowej wiedzy o substancjach uzależniających, potrzeby identyfikowania podstawowych zagrożeń dla zdrowia, potrzeby wypracowania sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, potrzeby okazywania emocji pozytywnych, potrzeby akceptacji i poczucia własnej wartości, potrzeby rozwijania zainteresowań i kreowania siebie, potrzeby rozwijania uzdolnień i talentów, potrzeby odnoszenia sukcesów i zaspokojenia ciekawości świata.

Podstawowe zasady realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,
- inne (ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb, specyfiki).

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.

1.1. Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027

1. Wspieranie przedszkoli i szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26. Kompas Jutra, ukierunkowanych na tworzenie Szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.
2. Szkoła miejscem budowania odporności społecznej – kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.
3. Edukacja zdrowotna w szkole – promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy.
4. Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line. Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji, a także korzystania z funkcjonalności i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku przedszkolnym i szkolnym. Wspieranie przedszkoli i szkół w zakresie współpracy z rodzicami w procesie edukacji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności wsparcia udzielanego każdemu dziecku.
6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.
7. Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego. Upowszechnienie nowej oferty kształcenia zawodowego wypracowanej z branżami.
8. Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej oraz wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej w pracy z uczniem.

1.2. Misja szkoły

Misją naszej szkoły jest takie kształcenie uczniów, aby wyposażyć ich w umiejętności niezbędne do funkcjonowania w rozwijającym się świecie, a w szczególności do zdobywania dalszej wiedzy. Chcemy, aby szkoła harmonijnie realizowała funkcję dydaktyczną, wychowawczą

i opiekuńczą, stwarzając możliwość aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i uznając przy tym za niezwykle istotne zaspokajanie potrzeb młodzieży oraz ich rodziców w odniesieniu do oferty edukacyjnej Szkoły. Dążymy do przygotowania ucznia do podejmowania trafnych decyzji, samodzielnego myślenia oraz aktywnego udziału w życiu społecznym. Dbamy o wysoką jakość usług edukacyjnych, profesjonalizm pracy pedagogicznej, tworzymy mechanizmy stałej kontroli jakości prowadzonych zajęć i oceny pracy nauczycieli z tego punktu widzenia. Pragniemy, aby nasi uczniowie czerpali radość z pobytu w szkole, a rodzice satysfakcję z rezultatów naszej współpracy.

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Nasza szkoła:

1. Wspiera wszechstronny rozwój ucznia.
2. Przygotowuje do życia społecznego i zawodowego.

Motto sprzyjające realizacji misji: *„Poza przygotowaniem zawodowym człowieka, poza jego wykształceniem, najkorzystniejszą, najbardziej podstawową i decydującą wartością w jego życiu jest jego CZŁOWIECZEŃSTWO” *Maria Grzegorzewska**

Misją naszej szkoły jest takie kształcenie uczniów, aby wyposażyć ich w umiejętności niezbędne do funkcjonowania w rozwijającym się świecie, a w szczególności do zdobywania dalszej wiedzy. Chcemy, aby szkoła harmonijnie realizowała funkcję dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, stwarzając możliwość aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i uznając przy tym za niezwykle istotne zaspokajanie potrzeb młodzieży oraz ich rodziców w odniesieniu do oferty edukacyjnej Szkoły. Dążymy do przygotowania ucznia do podejmowania trafnych decyzji, samodzielnego myślenia oraz aktywnego udziału w życiu społecznym. Dbamy o wysoką jakość usług edukacyjnych, profesjonalizm pracy pedagogicznej, tworzymy mechanizmy stałej kontroli jakości prowadzonych zajęć i oceny pracy nauczycieli z tego punktu widzenia. Pragniemy, aby nasi uczniowie czerpali radość z pobytu w szkole, a rodzice satysfakcję z rezultatów naszej współpracy. Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur.

Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie

i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców. W roku szkolnym 2026/2027 priorytetowe znaczenie w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym mają działania na rzecz wspierania zdrowia psychicznego uczniów, przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i uzależnieniom behawioralnym oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i społecznych. Istotnym obszarem jest również higiena cyfrowa, bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii oraz sztucznej inteligencji.

1.3. Wizja szkoły

1. Tworzymy więzi, aby uczeń miał oparcie w nauczycielach i poczucie bezpieczeństwa dającego wewnętrzną siłę i motywację do pracy.
2. Wyposażamy w wiedzę i umiejętności, aby uczeń mógł sprostać trudom i wyzwaniom życia społecznego i zawodowego.
3. Kształtujemy postawy humanistyczne będące fundamentem systemu wartości.
4. Promujemy zdrowy styl życia.
5. Dążymy, aby absolwent naszej szkoły: miał ukształtowany system wartości, wiedział kim chce w życiu być, potrafił godnie żyć, był tolerancyjny, dobrze przysposobiony do pracy, dbał o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne, znał podmioty udzielające wsparcia w sytuacji pogorszenia stanu psychicznego, wiedział w jak sposób korzystać z ich pomocy, dbał o środowisko naturalne, znał historie swojej małej ojczyzny, racjonalnie korzystał z narzędzi i technologii informatycznych, potrafił wskazać zmiany w jego zdrowiu oraz integrowała się ze społecznością.

1.4. Zadania szkoły

Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Pierwszeństwo w wychowywaniu dziecka mają jego rodzice lub prawni opiekunowie. To oni przede wszystkim kształtują jego charakter, przekazują doświadczenia, kształtują system wartości; szkoła pełni funkcję wspomagającą. Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania. Współczesna szkoła dążąca do poprawy jakości pracy, nie może się rozwijać bez świadomego i aktywnego udziału rodziców. Jednym z kluczowych działań naszej szkoły jest dążenie do wzmocnienia rzeczywistej roli rodziców w systemie edukacji i zbudowania partnerstwa poprzez włączanie ich w działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne. Dobra współpraca szkoły i rodziców jest bardzo ważnym czynnikiem prawidłowego rozwoju i funkcjonowania dziecka, gdyż są to najważniejsze środowiska wychowawcze dziecka. Zadania szkoły skupiają się na m.in.:

1. Promowaniu zdrowia i bezpieczeństwa.
2. Zapewnieniu komfortu psychicznego. Wprowadzanie skutecznych strategii radzenia sobie z trudnościami.
3. Rozwijaniu kondycji fizycznej.

4. Doskonaleniu umiejętności samoobsługowych.
5. Wspieraniu w realizacji planów życiowych.
6. Przygotowywaniu do rynku pracy i życia społecznego.
7. Rozwijaniu umiejętności komunikacyjnych.
8. Wspieraniu w zdobywaniu wiedzy potrzebnej w pracy. Identyfikacja zainteresowań zawodowych.
9. Zachęcaniu do inicjatyw i decyzji.
10. Kształtowaniu pozytywnego wizerunku ucznia.
11. Udziale w wydarzeniach społecznych i kulturalnych.
12. Uczeniu spędzania wolnego czasu.
13. Poznawaniu otoczenia.
14. Zapoznawaniu z tradycjami.
15. Świadomości praw człowieka.
16. Świadomości możliwości i ograniczeń.
17. Przygotowaniu do ról dorosłych.
18. Ochronie intymności.
19. Działaniu na rzecz ochrony środowiska.
20. Współpracy z rodzinami uczniów.
21. Odwiedzaniu placówek aktywności dla dorosłych.

Działania szkoły ukierunkowane są na wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia, jego zdrowia fizycznego i psychicznego, bezpieczeństwa, samodzielności i kompetencji społecznych, kształtowania pracy zespołowej, a także przygotowanie do odpowiedzialnego funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym. Szczególną uwagę poświęca się profilaktyce przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, uzależnieniom, w tym behawioralnym, higienie cyfrowej, odpowiedzialnemu korzystaniu z nowych technologii i sztucznej inteligencji oraz aktywnemu promowaniu aktywności off-line (kształtowanie nawyków świadomego odłączania się od sieci i rozwijania pasji w świecie rzeczywistym), rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb uczniów, wspieraniu świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych w tym przybliżaniu realiów nowoczesnego rynku pracy, trosce o szeroko pojęte bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne uczniów, nauczycieli oraz rodziców, dążeniu do zintegrowanej współpracy szkoły ze środowiskiem rodzinnym, współdziałaniu z rodzicami w procesie edukacji i wychowania w celu zapewnienia spójności

i skuteczności pomocy psychologiczno-pedagogicznej, reagowaniu na pojawianie się zachowań ryzykownych, niebezpiecznych, eksperymentowaniu przez uczniów z substancjami psychoaktywnymi, z równoczesnym wzmacnianiem ochrony i eliminowania zagrożeń.

2. MODEL ABSOLWENTA SZKOŁY SPECJALNEJ PRZYSPOSABIAJĄCEJ DO PRACY:

1. Dbą o własne zdrowie i rozwój.
2. Jest samodzielny, dąży do poznawania świata.
3. Jest świadomy swojego miejsca w rodzinie i społeczeństwie.
4. Posiada system wartości moralnych.
5. Umie współpracować z innymi ludźmi.
6. Szanuje tradycje narodowe.
7. Jest wrażliwy na piękno.
8. Jest świadomy własnej wartości i odporny na niepowodzenia.
9. Integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole.
10. Kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności.
11. Zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia.
12. Szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny za siebie i innych.
13. Prezentuje aktywną postawę w promowaniu dbałości o środowisko naturalne.
14. Zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły.
15. Przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, a także ochrony przed chorobami zakaźnymi.
16. Zna i rozumie zasady współżycia społecznego.
17. Jest tolerancyjny.
18. Posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych.
19. Zna podmioty udzielające wsparcia w sytuacji pogorszenia stanu psychicznego, wie jak sposób korzystać z ich pomocy.
20. Szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy.

3. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Poniższy Program przeznaczony jest do realizacji w Szkole Specjalnej Przysposabiającej do Pracy im. Walerii Pietruszewskiej w Nowym Sączu. Specyfika kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi w szkole przysposabiającej do pracy polega na nauczaniu i wychowaniu całościowym, sytuacyjnym, zadaniowym, zintegrowanym, opartym na praktycznym poznawaniu zmieniającej się rzeczywistości, przygotowującym do niezależnego życia. W taki sposób również są realizowane poszczególne założenia programu profilaktyczno-wychowawczego w tej szkole. Nieodzownym elementem programu wychowawczo profilaktycznego szkoły są działania nastawione na rozwiązywanie i przeciwdziałanie problemom edukacyjnym uczniów poprzez wstępne diagnozowanie i podejmowanie działań naprawczych przyczyn niepowodzeń szkolnych, problemów emocjonalnych, rodzinnych, negatywnego wpływu subkultur.

Zawarte w programie cele i metody należy stosować adekwatnie do stopnia niepełnosprawności intelektualnej oraz poziomu funkcjonowania osób objętych edukacją i terapią w Szkole Specjalnej Przysposabiającej do Pracy im. Walerii Pietruszewskiej w Nowym Sączu. Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Cele i zadania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego dotyczą: rozwoju osobistego (w tym: intelektualnego, psychicznego, moralnego, duchowego, zdrowotnego), rozwoju społecznego, profilaktyki zagrożeń, diagnozy i terapii przyczyn trudności i niepowodzeń szkolnych.

Celem głównym Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie uczniów Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy im. Walerii Pietruszewskiej w Nowym Sączu w osiągnięciu możliwie największej samodzielności, rozwijaniu kompetencji osobistych, społecznych i komunikacyjnych, przygotowaniu do bezpiecznego i aktywnego funkcjonowania w życiu dorosłym oraz kształtowaniu postaw sprzyjających zdrowiu, bezpieczeństwu, odpowiedzialności i poszanowaniu godności własnej i innych osób.

Cele szczegółowe polegają na:

- rozwijaniu samodzielności uczniów w codziennym funkcjonowaniu, podejmowaniu prostych decyzji oraz wykonywaniu zadań odpowiednio do ich możliwości psychofizycznych;

- rozwijaniu kompetencji społecznych i komunikacyjnych, w tym umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji, wyrażania potrzeb, emocji, opinii i próśb oraz korzystania z dostępnych form komunikacji;
- kształtowaniu umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji oraz rozwijanie sposobów radzenia sobie z napięciem, frustracją, złością i sytuacjami trudnymi;
- doskonaleniu umiejętności rozwiązywania sytuacji problemowych, dokonywania wyborów i podejmowania decyzji z uwzględnieniem bezpieczeństwa własnego i innych osób;
- wzmacnianiu poczucia własnej wartości, sprawczości i wiary we własne możliwości;
- kształtowaniu bezpiecznego funkcjonowania w relacjach z innymi, rozpoznawania zachowań właściwych i niewłaściwych, stawiania granic oraz zwracania się o pomoc;
- przeciwdziałaniu przemocy, agresji, zachowaniom krzywdzącym, wykluczeniu i dyskryminacji oraz rozwijanie sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia;
- kształtowaniu świadomości praw dziecka i praw ucznia, w szczególności prawa do szacunku, bezpieczeństwa, ochrony przed krzywdzeniem i uzyskania pomocy;
- wzmacnianiu bezpieczeństwa uczniów w środowisku szkolnym, domowym, społecznym i cyfrowym;
- kształtowaniu zachowań prozdrowotnych, obejmujących higienę osobistą, zdrowe odżywianie, aktywność fizyczną i odpoczynek;
- rozwijaniu umiejętności rozpoznawania sytuacji ryzykownych oraz odmawiania i szukania pomocy;
- przygotowywaniu uczniów do możliwie samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu, w tym do aktywności zawodowej i społecznej;
- rozwijaniu praktycznych i zawodowych umiejętności poprzez wykonywanie prostych czynności pracowniczych, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i współpracę;
- kształtowaniu odpowiedzialności za siebie, innych ludzi, powierzone zadania i najbliższe otoczenie;
- rozwijaniu umiejętności funkcjonowania w społeczności lokalnej oraz korzystania z miejsc i usług publicznych;
- kształtowaniu postaw szacunku, życzliwości, tolerancji i akceptacji różnorodności;
- rozwijaniu bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- wspieraniu uczniów w budowaniu odporności psychicznej i poczucia bezpieczeństwa;
- wzmacnianiu współpracy szkoły z rodzicami/opiekunami prawnymi;
- zapewnieniu uczniom spójnych i adekwatnych oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych i wspierających wynikających z diagnozy funkcjonowania uczniów.

Realizacja wyznaczonych celów i zadań odbywa się w oparciu o następujące obszary:

- 1. EDUKACJA PROZDROWOTNA**
- 2. POSTAWY PROSPOŁECZNE**
- 3. DZIEDZICTWO KULTUROWE NARODU I INNYCH KULTUR**
- 4. PRZYGOTOWANIE DO DOROSŁOŚCI I PRACY**
- 5. KULTURA - WARTOŚCI, NORMY I WZORCE ZACHOWAŃ SPOŁECZNYCH**
- 6. PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ RYZYKOWNYCH**
- 7. DIAGNOZA I POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA**

Tabela działań wychowawczo-profilaktycznych SSPP Rok szkolny 2026/2027

Obszar	Zadanie	Aktualne działanie / sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne / realizujące
3.1 Edukacja prozdrowotna	Kształtowanie nawyków sprzyjających zdrowiu fizycznemu i psychicznemu.	Zajęcia dotyczące higieny osobistej, zdrowego odżywiania, aktywności ruchowej, odpoczynku i bezpieczeństwa; zajęcia praktyczne i kulinarne; ćwiczenie codziennych nawyków higienicznych.	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści, pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania
3.1 Edukacja prozdrowotna	Rozwijanie umiejętności dbania o zdrowie psychiczne i radzenia sobie z emocjami.	Zajęcia psychoedukacyjne; rozpoznawanie, nazywanie i wyrażanie emocji; ćwiczenie sposobów radzenia sobie ze stresem, napięciem, złością i frustracją; rozmowy indywidualne.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog
3.1 Edukacja prozdrowotna	Kształtowanie umiejętności reagowania w	Ćwiczenie podstawowych zasad bezpieczeństwa i udzielania pierwszej pomocy; przypominanie zasad ewakuacji i zachowania w sytuacjach zagrożenia.	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści; w

	sytuacjach zagrożenia.		miarę potrzeb służby i instytucje współpracujące
3.2 Postawy prospołeczne	Rozwijanie kompetencji społecznych i komunikacyjnych.	Systematyczny trening zachowań społecznych; kulturalne powitania; stosowanie zwrotów „proszę”, „dziękuję”, „przepraszam”; ćwiczenie proszenia o pomoc, wyrażania potrzeb i współpracy.	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści
3.2 Postawy prospołeczne	Rozwijanie samodzielności, sprawczości i odpowiedzialności.	Udział w III edycji Ogólnopolskiego Projektu Edukacyjnego „Chcę być samodzielny – pozwól mi”; praktyczne zadania dnia codziennego; dokonywanie prostych wyborów i podejmowanie decyzji.	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści
3.2 Postawy prospołeczne	Rozwijanie umiejętności gospodarowania pieniędzmi i funkcjonowania w społeczności.	Trening budżetowy; planowanie zakupów; wyjścia do sklepu; wybieranie produktów, płacenie przy kasie i ćwiczenie bezpiecznego korzystania z usług.	Nauczyciele, wychowawcy
3.2 Postawy prospołeczne	Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i przeciwdziałania przemocy, w tym hejtowi i cyberprzemocy.	Zajęcia dotyczące agresji, przemocy, hejtu i cyberprzemocy; ćwiczenie rozpoznawania zachowań krzywdzących oraz bezpiecznego reagowania; działania integrujące; propagowanie mediacji rówieśniczej; działalność Szkolnego Klubu Mediacji.	Pedagog, psycholog, wychowawcy, nauczyciele
3.2 Postawy prospołeczne	Wzmacnianie poczucia przynależności do społeczności szkolnej.	Działania Samorządu Uczniowskiego; wspólne przygotowywanie wydarzeń; prace zespołowe; działania pomocowe i wolontariackie adekwatne do możliwości uczniów.	Opiekunowie SU, nauczyciele, wychowawcy
3.2 Postawy prospołeczne	Rozwijanie bezpiecznego i odpowiedzialnego	Zajęcia dotyczące higieny cyfrowej, bezpiecznego Internetu, rozpoznawania i przeciwdziałania hejtowi oraz cyberprzemocy, reagowania na niebezpieczne treści i	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści

	korzystania z technologii, w tym przeciwdziałanie hejtowi i cyberprzemocy.	kontakty oraz odpowiedzialnego korzystania z technologii.	
3.3 Dziedzictwo kulturowe narodu i innych kultur	Kształtowanie poczucia przynależności i postaw patriotycznych.	Udział w uroczystościach państwowych i szkolnych; poznawanie symboli narodowych; hymn; właściwe zachowanie podczas uroczystości.	Nauczyciele, wychowawcy, Samorząd Uczniowski
3.3 Dziedzictwo kulturowe narodu i innych kultur	Kultywowanie tradycji szkoły, regionu i świąt.	Przygotowywanie i udział w wydarzeniach wynikających z kalendarza szkoły; poznawanie tradycji i zwyczajów; wspólne przygotowywanie dekoracji i poczęstunków.	Nauczyciele, wychowawcy, uczniowie
3.4 Przygotowanie do dorosłości i pracy	Rozwijanie praktycznych i zawodowych kompetencji uczniów.	Przysposobienie do pracy; wykonywanie prostych zadań praktycznych; przygotowywanie posiłków; dbanie o stanowisko pracy; przestrzeganie BHP; współpraca podczas zadań.	Nauczyciele prowadzący zajęcia, wychowawcy, specjaliści
3.4 Przygotowanie do dorosłości i pracy	Rozwijanie funkcjonowania w społeczności lokalnej.	Praktyczne wyjścia i zajęcia w środowisku lokalnym; korzystanie z miejsc i usług publicznych; ćwiczenie zasad zachowania w przestrzeni publicznej; poznawanie możliwości dalszej aktywności po ukończeniu szkoły.	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści
3.4 Przygotowanie do dorosłości i pracy	Rozpoznawanie zainteresowań, możliwości i mocnych stron ucznia oraz przygotowanie do podejmowania aktywności zawodowej i społecznej po ukończeniu szkoły.	Rozmowy i ćwiczenia dotyczące zainteresowań, mocnych stron i możliwości ucznia; poznawanie różnych form aktywności zawodowej i społecznej; udział w zajęciach praktycznych, spotkaniach i działaniach przygotowujących do funkcjonowania po ukończeniu szkoły; rozwijanie umiejętności dokonywania wyborów dotyczących przyszłości.	Nauczyciele prowadzący zajęcia, wychowawcy, specjaliści
3.5 Kultura –	Kształtowanie	Systematyczne przypominanie i utrwalanie zasad	Nauczyciele,

wartości, normy i wzorce zachowań społecznych	właściwych postaw, wartości i zasad zachowania w relacjach z innymi osobami.	kulturalnego zachowania; ćwiczenie zwrotów grzecznościowych; rozwijanie umiejętności słuchania, czekania na swoją kolej, respektowania granic innych osób oraz przestrzegania ustalonych zasad; modelowanie właściwych zachowań przez osoby dorosłe.	wychowawcy, specjaliści
3.5 Kultura – wartości, normy i wzorce zachowań społecznych	Rozwijanie szacunku do drugiego człowieka, jego godności, praw i indywidualności.	Zajęcia i rozmowy dotyczące szacunku, tolerancji, empatii i akceptacji różnic między ludźmi; ćwiczenie rozpoznawania zachowań właściwych i krzywdzących; rozwijanie umiejętności reagowania na sytuacje naruszające godność lub prawa innych osób.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog
3.5 Kultura – wartości, normy i wzorce zachowań społecznych	Kształtowanie odpowiedzialności za własne zachowanie i podejmowane decyzje.	Rozmowy i ćwiczenia dotyczące przewidywania konsekwencji własnych zachowań; dokonywanie prostych wyborów; ponoszenie odpowiedzialności za powierzone zadania; uczenie przyjmowania informacji zwrotnej, przeproszania oraz – na miarę możliwości ucznia – naprawiania wyrządzonej szkody.	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści
3.5 Kultura – wartości, normy i wzorce zachowań społecznych	Rozwijanie umiejętności kulturalnego i bezpiecznego zachowania w różnych sytuacjach społecznych.	Ćwiczenie zasad zachowania w szkole, podczas wyjść, wycieczek, uroczystości oraz w przestrzeni publicznej; odgrywanie scenek i sytuacji społecznych; utrwalanie zasad korzystania z miejsc i usług publicznych; kształtowanie właściwych sposobów komunikowania się z innymi osobami.	Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści
3.6 Profilaktyka zachowań ryzykownych	Zapewnienie bezpieczeństwa i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, w tym hejtowi i cyberprzemocy.	Realizacja Standardów Ochrony Małoletnich; przypominanie zasad bezpieczeństwa; zajęcia dotyczące przemocy, agresji, hejtu i cyberprzemocy oraz reagowania na krzywdzenie; rozmowy i działania interwencyjne zgodnie z procedurami.	Dyrektor, nauczyciele, pedagog, psycholog, zespół ds. SOM
3.6 Profilaktyka zachowań ryzykownych	Profilaktyka uzależnień i zachowań ryzykownych.	Zajęcia dostosowane do możliwości uczniów dotyczące substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, presji rówieśniczej i bezpiecznych wyborów.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog,

			psycholog
3.6 Profilaktyka zachowań ryzykownych	Wzmacnianie odporności psychicznej i poczucia bezpieczeństwa.	Działania wzmacniające poczucie własnej wartości i sprawczości; rozmowy wspierające; zajęcia dotyczące sensu, wartości i radzenia sobie w trudnych sytuacjach; działania „Tygodnia z sensem” zgodnie z organizacją szkoły.	Specjaliści, wychowawcy, nauczyciele
3.6 Profilaktyka zachowań ryzykownych	Rozwijanie umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń cyfrowych.	Ćwiczenie zasad ochrony danych osobowych i prywatności; rozpoznawanie niebezpiecznych treści, kontaktów i zachowań w sieci; nauka reagowania na cyberprzemoc, hejt i inne zagrożenia cyfrowe; kształtowanie zasad higieny cyfrowej i odpowiedzialnego korzystania z urządzeń.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog
3.7 Diagnoza i pomoc psychologiczno-pedagogiczna	Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów i wspieranie ich rozwoju.	Analiza orzeczeń, WOPFU i IPET; obserwacja; rozmowy z uczniem i rodzicami; monitorowanie postępów; planowanie i realizacja adekwatnych form pomocy.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, logopeda i inni specjaliści
3.7 Diagnoza i pomoc psychologiczno-pedagogiczna	Wspieranie uczniów i rodzin w sytuacjach trudnych.	Rozmowy wspierające; konsultacje; współpraca z poradniami i instytucjami pomocowymi; działania interwencyjne i pomocowe wynikające z potrzeb.	Specjaliści, wychowawcy, dyrekcja
3.7 Diagnoza i pomoc psychologiczno-pedagogiczna	Wzmacnianie współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi.	Zebrania i konsultacje; przekazywanie informacji o funkcjonowaniu ucznia; wspólne ustalanie sposobów wsparcia; włączanie rodziców w działania wychowawcze i profilaktyczne.	Wychowawcy, specjaliści, dyrekcja
3.7 Diagnoza i pomoc psychologiczno-pedagogiczna	Monitorowanie skuteczności udzielanej pomocy i podejmowanych działań wychowawczo-profilaktycznych oraz ich modyfikowanie	Systematyczna obserwacja funkcjonowania uczniów; analiza efektów udzielanej pomocy; wymiana informacji między nauczycielami i specjalistami; analiza wyników diagnoz i ankiet; formułowanie wniosków oraz dostosowywanie działań do aktualnych potrzeb uczniów.	Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog, logopeda i inni specjaliści, dyrekcja

	zgodnie z rozpoznanymi potrzebami uczniów.		
--	--	--	--

Do realizacji wyznaczonych celów służą metody aktywizujące:

- twórczość artystyczna,
- odgrywanie ról (symulacje, inscenizacje, dramy, scenki rodzajowe),
- praca w terenie, wyjścia edukacyjne,
- praca z tekstem pisanym,
- uczestnictwo w różnych aspektach życia kulturalnego,
- ankiety, wywiady,
- rozmowa kierowana,
- wspólne rozwiązywanie problemów,
- formy warsztatowe,
- prelekcje, gry dydaktyczne,
- metody integracyjne, inne.

4. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH I PROFILAKTYCZNYCH

Powyższy Program przeznaczony jest do realizacji podczas zajęć edukacyjnych oraz rewalidacyjnych, we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką środowiska nauczania i wychowania i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb oddziału oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Działania profilaktyczne mogą być realizowane w projektach międzyprzedmiotowych np. na zajęciach z funkcjonowania osobistego i społecznego, rewalidacji technik szkolnych i innych.

Obowiązki osób odpowiedzialnych za realizację programu:

1. Dyrekcja szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz samorządem uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku nauki,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- dostosowuje ofertę zajęć do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęć sportowych, kontaktu z przyrodą a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań, itp.), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury

i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami,

- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły –pedagog, psycholog i logopeda powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, psychologa czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny,
- nadzoruje realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania,
- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- uczestniczy w opracowaniu projektu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego oraz w jego realizacji i ewaluacji,
- współpracuje przy opracowywaniu i wdrażaniu dokumentów oraz procedur postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia demoralizacją, przemocą lub innymi zachowaniami ryzykownymi,
- uczestniczy w realizacji i ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Wychowawcy oddziałów:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy nadany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy, zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami – uwzględniają trudności w współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

4. Nauczyciele zajęć edukacyjnych:

- realizowanie treści programowych zgodnych ze specyfiką zajęć, służących realizacji celów wychowawczo-profilaktycznych,
- tworzenie warunków do aktywnego i twórczego udziału uczniów w procesie dydaktyczno-wychowawczym,
- kształcenie umiejętności i postaw,

- przygotowywanie uroczystości, zawodów, konkursów, – promowanie osiągnięć edukacyjnych uczniów,
- inspirowanie pracy zespołowej,
- stwarzanie sytuacji umożliwiających samoocenę i ocenę grupy,
- udzielanie uczniom konsultacji oraz pomoc w przygotowaniu się do konkursów,
- indywidualizacja nauczania w pracy z uczniem,
- wnioskowanie o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów,
- dbanie o mienie i porządek w pomieszczeniu, w którym prowadzone są zajęcia,
- kształcenie i wychowanie młodzieży w duchu patriotyzmu i demokracji,
- reakcja na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- współpraca z pozostałymi wychowawcami,
- rozmowa z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach.

5. Pedagog i psycholog:

- prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów,
- diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży,
- minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów,

- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspieranie nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

6. Logopeda:

- diagnozowanie logopedyczne w celu ustalenia stanu mowy uczniów,
- prowadzenie zajęć logopedycznych oraz porad i konsultacji dla uczniów i rodziców w zakresie stymulacji rozwoju mowy uczniów i eliminowania jej zaburzeń,
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających powstawaniu zaburzeń komunikacji językowej we współpracy z rodzicami uczniów,
- wspieranie nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

7. Nauczyciel – bibliotekarz:

- gromadzenie, ewidencja i opracowywanie biblioteczne zbiorów,
- udostępnianie zbiorów,
- rozmowy z czytelnikami –poradnictwo w doborze książek,
- rozbudzanie i rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów,
- pogłębianie u uczniów nawyku czytania i uczenia się,
- współpraca z innymi bibliotekami i instytucjami oświatowo-wychowawczymi.

8. Rodzice:

- aktywne zaangażowanie w realizację programu – wywiązywanie się z obowiązków rodzicielskich, informowanie szkoły o wszelkich, zauważonych nieprawidłowościach i zagrożeniach dla prawidłowego i bezpiecznego rozwoju młodzieży,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,

- udział w oferowanych przez szkołę spotkaniach,
- wspomaganie szkoły przez pracę w radzie rodziców szkoły,
- inicjowanie i współorganizowanie imprez i akcji szkolnych,
- ścisła współpraca z kadrą pedagogiczną.

9. Samorząd uczniowski:

- współpraca z nauczycielami,
- reprezentowanie postaw i potrzeb środowiska uczniowskiego,
- współorganizowanie imprez i akcji szkolnych,
- dbałość o dobre imię i honor szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- podejmowanie działań z zakresu wolontariatu.

10. Środowisko lokalne:

Pomoc w oddziaływaniach profilaktycznych i wychowawczych:

1. Miejskie i Powiatowe Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne.
2. Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich.
3. Straż Miejska.
4. Straż Graniczna.
5. Policja.
6. Straż Pożarna.
7. Powiatowy Urząd Pracy.
8. Miejski Ośrodek Kultury.
9. Pałac Młodzieży.
10. Sądecka Biblioteka Publiczna.
11. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka.
12. Placówki służby zdrowia.
13. Poradnie Specjalistyczne.

14. Ośrodek Interwencji Kryzysowej.
15. Zakład Karny.
16. Urząd Miejski – Wydział Ochrony Środowiska.
17. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej.
18. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
19. Urząd Miejski – Wydział Edukacji.
20. Inne stowarzyszenia i instytucje wpisujące się swoją działalnością w tematykę profilaktyczno-wychowawczą.

5. KALENDARZUROCZYSTOŚCI SZKOLNYCH W ROKU SZKOLNYM 2026/2027

Wydarzenie	Termin realizacji
Rozpoczęcie roku szkolnego 2026/2027	1.09.2026 r.
1. IX. 1939 r. – 87 rocznica wybuchu II Wojny Światowej – pogadanki, referaty, prezentacje multimedialne w klasach	Wrzesień 2026 r.
Zebranie rady pedagogicznej	10.09.2026 r.
Spotkanie zespołów dot. WOPFU i IPET (dla uczniów kl. I, niepromowanych, wydłużających etap edukacyjny)	21-24.09.2026 r.
Spotkanie zespołów dot. WOPFU i IPET (dla uczniów przyjętych w trakcie roku szkolnego)	30 dni od dnia złożenia w szkole orzeczenia
Integracja uczniów klas I SSPP i BS	Wrzesień 2026 r.
Zebranie rady pedagogicznej	24.09.2026 r.
Europejski Dzień Sportu Szkolnego	25.09.2026 r.
Zebranie z rodzicami	25.09.2026 r.
Jubileusz Szkoły, nadanie imienia Szkołom	13.10.2026 r.
Dzień Edukacji Narodowej – na podstawie art. 74 KN dzień wolny od zajęć lekcyjnych	14.10.2026 r.
Dni wolne od zajęć dydaktyczno-wychowawczych	15 i 16.10.2026 r.
Dzień zdrowia psychicznego	Październik 2026 r.
XIX Sądecki Turniej Boccia Międzypokoleniowy dla osób z niepełnosprawnościami.	29.10.2026 r.
Opieka nad grobami żołnierzy, byłych nauczycieli i pracowników Zespołu Szkół	Listopad 2026 r.
Akademia z okazji Narodowego Święta Niepodległości	10.11.2026 r.

- 11 listopada	
Narodowe Święto Niepodległości (dzień wolny od zajęć dydaktyczno-wychowawczych)	11.11.2026 r.
Dzień wolny od zajęć dydaktyczno-wychowawczych	13.11.2026 r.
Innowacja pedagogiczna „Europa bliżej nas”	17.11.2026 r.
Zabawa Andrzejkowa	26.11.2026 r.
Mikołajki, MotoMikołaje	4.12.2026 r.
Żywa szopka, Rodzinne warsztaty świąteczne	17.12.2026 r.
Spotkanie jasełkowe	18.12.2026 r.
Zimowa przerwa świąteczna	23-31.12.2026 r.
Nowy Rok (dzień wolny od zajęć dydaktyczno-wychowawczych)	1.01.2027 r.
Święto Trzech Króli (dzień wolny od zajęć dydaktyczno-wychowawczych) / XV Nowosądecki Pokłon Trzech Króli	6.01.2027 r.
Spotkanie zespołów dot. WOPFU i IPET	11-14.01.2027 r.
Rocznica wyzwolenia Nowego Sącza – okolicznościowe gazetki	Styczeń 2027 r.
Zebranie z rodzicami	15.01.2027 r.
Konkurs Kolęd i Pastoralek „Narodziła nam się Dobroć”	19.01.2027 r.
Ustalenie ocen śródrocznych (wpisanie ocen do dziennika elektronicznego)	22.01.2027 r.
Śródroczne zebranie klasyfikacyjne RP	27.01.2027 r.
Zebranie RP podsumowujące pracę w I okresie	27.01.2027 r.
Koniec pierwszego okresu	31.01.2027 r.
Bal karnawałowy dla uczniów ZS nr 5 – Sp. oraz Przegląd Talentów	9.02.2027 r.
Ferie zimowe	15-28.02.2027 r.
Marsz „Ku Godności” z okazji Światowego Dnia Osób z Zespołem Downa	19.03.2027 r.
Pierwszy Dzień Wiosny – prezentacja materiałów multimedialnych na temat ochrony środowiska	22.03.2027 r.
Rodzinne warsztaty świąteczne	
Rekolekcje wielkopostne	Marzec 2027 r.
Wiosenna przerwa świąteczna	25-30.03.2027 r.
Giełda oświatowa – przygotowanie ekspozycji i prezentacji	Luty-kwiecień 2027 r.
Światowy Dzień Ziemi (Liga Ochrony Przyrody)	22.04.2027 r.
Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej - prezentacja multimedialna w klasach	Kwiecień 2027 r.
Święta Majowe – prezentacja multimedialna w klasach	Maj 2027 r.

Sądeckie Dni Godności Osób z Niepełnosprawnościami	24-26.05.2027 r.
Boże Ciało (dzień wolny od zajęć dydaktyczno-wychowawczych)	27.05.2027 r.
Dzień wolny od zajęć dydaktyczno-wychowawczych	28.05.2027 r.
Poinformowanie uczniów i rodziców o przewidywanych ocenach rocznych, pisemne powiadomienie w przypadku ocen niedostatecznych lub nieklasyfikowaniu	do 3.06.2027 r.
BS: Pisemny egzamin zawodowy; Dzień wolny od zajęć dydaktyczno-wychowawczych; SSPP: Dzień wycieczkowy	7.06.2027 r.
Spotkanie zespołów dot. WOPFU i IPET	7-10.06.2027 r.
Ustalenie ocen rocznych i końcowych (wpisanie ocen do dziennika elektronicznego)	11.06.2027 r.
Zebranie z rodzicami	11.06.2027 r.
Sportowy Dzień Rodziny	22.06.2027 r.
Zebranie klasyfikacyjne RP	18.06.2027 r.
Zakończenie zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Akademia szkolna	25.06.2027 r.
Zebranie RP podsumowujące pracę za rok szkolny 2026/2027	30.08.2027 r.
Ferie letnie	26.06 – 31.08.2027 r.

6. EWALUACJA I MONITORING

W ustaleniu czy realizowany program przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest jego ewaluacja. Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez analizę podjętych działań, przeprowadzonych akcji wychowawczo-profilaktycznych pod kątem ich skuteczności i efektywności, obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian, analizę dokumentacji, rozmowy z rodzicami, uczniami wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli.

Ewaluację wyników należy przeprowadzić pod koniec każdego roku szkolnego. Powinna ona pozwolić na uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania:

- Czy zbliżyliśmy się do postawionych celów?
- Czy działania programowe odpowiadały rzeczywistym potrzebom uczniów?

- Czy działania podejmowane w trakcie pracy z programem wpłynęły na zachowanie uczniów i wprowadziły pożądane zmiany?
- Czy stosowane procedury okazały się skuteczne?
- W czym upatrywać przyczyn niepowodzenia, jeżeli nie uzyskano zadowalających efektów?
- Jakie zmiany wprowadzić na przyszły rok?

Postawione pytania będą wyznacznikami do sprawozdań z realizacji zagadnień wynikających z programu przygotowanych przez wychowawców, pedagogów, psychologa oraz logopedę pod koniec roku szkolnego. Wychowawcy uwzględniają w tym zakresie realizację klasowych planów wychowawczych i przedstawiają jej wyniki, oraz ewentualne propozycje zmian pod koniec roku szkolnego na zebraniu zespołów wychowawców.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny na rok szkolny 2026/2027 opracowany został z uwzględnieniem: wyników w/w ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w poprzednim roku szkolnym, powstałych w ten sposób wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych, uwag, spostrzeżeń, wniosków uczniów, rodziców, nauczycieli, analizy dokumentów szkolnych, informacji zawartych w orzeczeniach wydanych przez PPP, IPETach, itp.), wyników diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, przeprowadzanej na początku roku szkolnego.

Diagnoza ta przeprowadzana jest w formie wywiadów/ankiet dla uczniów, nauczycieli i rodziców w czerwcu poprzedniego roku szkolnego. Wyniki uzyskanych badań dołączane są do aktualnego programu na dany rok szkolny. Program Wychowawczo-Profilaktyczny może być modyfikowany w miarę potrzeb i wpływu propozycji nowych zagadnień.

7. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły. Program ten zawiera działania, które w systemowy sposób będą angażować wszystkich uczniów i ich rodziców oraz całe środowisko szkolne (kadre pedagogiczną, pracowników administracji i obsługę szkoły). Dyrektor szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny podlega uchwaleniu przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną, zgodnie z art. 84 ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe.

Data uchwały: 24 września 2026 r.

Załącznikami do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy im. Walerii Pietruszewskiej w Nowym Sączu w Zespole Szkół nr 5 – Specjalnych są:

- Załącznik nr 1 - Raport z ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego SSPP za rok szkolny 2025/2026.
- Załącznik nr 2 – Zestawienie wyników diagnozy potrzeb, czynników chroniących i czynników ryzyka na rok szkolny 2026/2027.
- Załącznik nr 3 – Zestawienie działań wychowawczo-profilaktycznych zrealizowanych w roku szkolnym 2025/2026 wraz z wnioskami do pracy na rok 2026/2027.
- Załącznik nr 4 – Kodeks zachowania ucznia w szkole.
- Załącznik nr 5 – Stały program działań profilaktycznych w szkole.
- Załącznik nr 6 – Szczegółowe procedury postępowania nauczycieli obejmujące obszary funkcjonowania uczniów w szkole.
- Załącznik nr 7 – Wykaz wychowawców oddziałów, opiekunów Samorządu Uczniowskiego oraz nauczycieli specjalistów w Szkole Specjalnej Przysposabiającej do Pracy im. W. Pietruszewskiej w Nowym Sączu w roku szkolnym 2026/2027.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy im. Walerii Pietruszewskiej w Nowym Sączu opracował zespół w składzie:

- Koordynator: Anna Obrocka
- Członkowie: E. Bernacka, A. Gniewek, M. Kościuszko, A. Karpiel-Kiercz, wychowawcy oddziałów.
- Opracowanie graficzne i statystyczne: Anna Obrocka